Bataaxal bu jëkk bi Yàlla may Póol, mu bind ko Timote

1 Ci man Póol, ndawal Almasi Yeesu, ci ndigalal
Yàlla sunu Musalkat, ak Almasi Yeesu sunu
yaakaar, ci man la bataaxal bii bawoo, 2 ñeel
Timote, sama doomu bopp ci wàllu ngëm. Aw
yiw ak yërmande ak jàmm ñeel na la, bawoo ci
Yàlla Baay bi, ak sunu Sang Almasi Yeesu.

Njàngle mu jub day yokke

3 Na ma la ko dénke woon ba may dem
diiwaanu Maseduwan rekk, nanga toog Efes
googu, ngir ña fay jàngle leneen, nga aaye leen.
4 Ne leen ñu baña topp léebi neen, ak limi maam
yu dul jeex, ndax loolu ay werante doŋŋ lay jur,
te jariñul dara ci liggéeyu njotug Yàlla gi sottee ci
ngëm. 5 Ndénkaane lii nag, li ko taxa jóg mooy
luy yee ag cofeel gu bawoo ci xol bu rafet, ak xel
mu dal, ak ngëm gu mucc jinigal. 6 Am na ñu
moy woowu yoon, ba lajj jëm ci wax ju tekkiwul
dara. 7 Ñooñu ay jànglekati yoonu Musaa lañuy
xëccoo doon, te xamuñu li ñuy wax, bay xam
lenn ci li ñuy dëggal.

Yoonu Musaa am na ñu mu taxa jóg

8 Xam nanu nag ne yoonu Musaa baax na,
ndegam na mu ware lees ko jëfe. 9 Lii itam
xam nanu ko: ñi jub taxuñu yoon wi jóg, xanaa

ñi jubadi ak ñi déggadi, ak ñemekati Yàlla
yi, ak bàkkaarkat yi, ak ñi wormaalul lu sell,
ak ñi wormaalul Yàlla, ak bóomkati baay, ak
bóomkati ndey, ak reykati nit ñi, 10 ak fokati
séy yi, ak góor-jigéen yi, ak jàppkati jaam yi, ak
fen-kat yi, ak giñkati fen yi, ak ñiy jëfe leneen
lu woroo ak njàngle mu baax, 11 mi dëppoo ak
xibaaru jàmm bi ñu ma dénk, xibaaru Yàlla Aji
Tedd ju màgg ji.

Nanu sante Yàlla yërmandeem

12 Damay sant sunu Boroom Almasi Yeesu mi
ma dooleel, moom mi ma natt ba wóolu ma,
tabb ma ci liggéey bi, 13 te ma nekkoon ab
tooñkatam, di ab bundxatalkat, di ab néeg.
Waaye yërmande laa dajeel, ngir ñàkka xam ga
ma daan jëfe, te ñàkka gëm tax. 14 Sunu yiwu
Boroom moo ma baawaanal, booleel ma ci ngëm
gi, ak cofeel, gi gëmkatub Almasi Yeesu jagoo.
15 Mboolem kàddu gii may wax, lu wóor la te
jara gëm: Almasi Yeesu moo dikk ci àddina, ngir
musal bàkkaarkat yi, te maa ci raw! 16 Waaye
loolu moo tax man bàkkaarkat bi ci raw, ma
dajeek yërmande, ngir, ci lépp lu nu Almasi
Yeesu di muñal, ma doon ci misaal, ñeel ñi ko
nara gëm ëllëg, ba texe ba fàww.
17 Yaw Buur bi sax dàkk,
doo dee, te bët manu laa gis,
yaw Yàlla miy kenn, yaa tedd, yaa màgg,
tey ak ëllëg ba fàww. Amiin!
18 Kon nag Timote doom, loolu mooy ndigal li
ma la dénk, te mu dëppook kàdduy waxyu yi
jotoona jib te jëm ci sa mbir. Gànnaayool kàddu

yooyu ngir di ci xaree xare bu baax bi, [19] te nga
saxoo ngëm ak xel mu dal. Am na ñu tanqamlu
seen ndéeyum xel ba suuxal seen ngëm. [20] Ci
ñooñu la Imene ak Alegsàndar bokk; Seytaane
laa leen jébbal, yare leen ko, ngir ñu bañatee
saaga Yàlla.

2

Póol sàrtal na jataayub màggal Yàlla

[1] Kon nag li jiitu ci mboolem li may dénkaane
mooy ngeen di dagaan, di ñaan, di tinu ak a
sant, ñeel doom aadama yépp, [2] ñeel buur yi, ak
mboolem boroom baat yi, ngir nu mana nekke
jàmm akug dal, tey wéye gépp njullite, ak wépp
dundin wu tedd.
[3] Loolu moo rafet te neex Yàlla sunu Musalkat,
[4] bi bëgg ñépp mucc te ràññee liy dëgg. [5] Ndax
kat jenn Yàlla doŋŋ moo am, benn Defarekat
doŋŋ it moo am diggante Yàlla ak nit ñi, te mooy
nit ki Almasi Yeesu, [6] mi maye bakkanam ngir jot
ñépp, te jëf jooju lañu seedeele ca ba mu jotee, la
Yàlla nammoon. [7] Ci boobu seede lañu ma tabbe
ab yéenekat, ak ndawal kàddu gi, ak itam ab
sëriñ, ñeel xeet yi dul Yawut, ngir ma xamal leen
yoonu ngëm ak dëgg. Fenuma, dëgg doŋŋ laay
wax.
[8] Kon li ma bëgg moo di góor ñi di ñaane fépp,
tàllal loxo yu mucc sikk, te bañ cee boole meroo
ak mbiicoo. [9] Naka noonu, na jigéen ñi di sol
col gu yiw, gu teggine te yem. Buñu jiital di
defaroo ay létt yu ëpp, ak gànjari wurus, aki per,
ak yérey tànnéef, [10] waaye nañu gànjaroo jëf ju

baax, ndax mooy li jekk ci jigéen ñuy seede ne
ñooy ragalkati Yàlla.
11 Te it bu ñuy jàngle, na jigéen ñiy noppi,
te woyof toyy. 12 Mayuma jigéen mu jàngle
mbaa mu jiite góor, waaye na noppi. 13 Ndax kat
Aadama lañu jëkka bind, Awa topp ca. 14 Te it
du Aadama lañu nax, waaye jigéen lañu nax ba
mu xëtt ndigal. 15 Teewul muccu jigéen a ngi ci
njurum doom, ndegam saxoo na ngëm, ak cofeel,
ak jëfin wu sell te yem.

3

Lii lañu séentu ci njiitu mbooloo mi

1 Wax ju wóor a ngii: kuy sàkku sasub jiite
mbooloom gëmkat ñi, liggéey bu rafet lay xëccu.
2 Njiit li nag fàww mu mucc sikk, di ku dencul lu
wees jenn jabar, ku moom bakkanam, jiital am
xelam, di ku nawlu, man gan, te mana jàngle.
3 Bumu di ab màndikat, mbaa bëggkatub xeex,
waaye na lewet, bañu ay, te bumu di bëggkatub
xaalis. 4 Kërug boppam nag, na ko yor yorin wu
rafet, te na mana yar ay doomam ba ñu nangul
ko te sédd ko cér bu mat sëkk. 5 Ndax ku tëlee
yor kërug boppam, ana nu mu mana sàmme
mbooloom gëmkati Yàlla yi? 6 Te it bumu dib
tuubeen bu bees, lu ko moy ag réy-réylu man na
koo gëlëmal, ba mu tàbbi ci mbugal ni Seytaane.
7 Te it ñi ci biti te gëmuñu, la ñu ko seedeel nay
lu rafet, ba deram du yàqu, nde kon mu tàbbi ci
fiiru Seytaane.

Lii lañu séentu ci taxawukatub mbooloo mi

8 Naka noonu ab taxawukatub mbooloo mi, na
di ku tedd, bumu di boroom ñaari kàddu. Bumu
di ku sàngara jiital, mbaa kuy sàkku am-am bu
lewul. 9 Na ŋoy ci mbóotum ngëm mii feeñ te
ànd ceek xel mu dal. 10 Dees koy jëkka seetlu
nag, ba muy ku mucc sikk, ñu door koo dugal
ci liggéeyu taxawukatub mbooloo mi. 11 Naka
noonu, na jigéen ñiy taxawu mbooloo mi* di ñu
tedd, buñu diy soskat, nañu moom seen bakkan,
te jara wóolu ci lépp.

12 Ab taxawukatu mbooloo mi bumu denc
lu wees jenn jabar te na yor ay doomam, ak
këram, yorin wu rafet. 13 Ñi ci wàccoo ak seen
sasub taxawukat nag, seenub liggéey lañu jënde
taxawaay bu rafet, te ñooy mana waxe fit, seen
ngëm gi ñu gëm Almasi Yeesu.

Mbóotum yoonu ngëm wi màgg na

14 Lii laa lay bind, te di la yaakaara seetsi
ci fan yu gàtt, 15 ngir su ma yeexee itam, nga
xam nooy doxale ci kër Yàlla, ci biir mbooloom
Yàlla jiy dund. Mbooloom gëmkat mi mooy
kenug dëgg gi, di cëslaayam. 16 Deesul nàttable
moos màggaayu mbóot mii feeñe ci sunu yoonu
ngëm:

Kii moo feeñe ci yaramu suux,
Noowug Yàlla dëggal ko,
malaaka ya niir ko;
moom lañu waaree ci xeet yi,
gëmees na ko ci kaw suuf it,
te yéegees na ko fa leer ga.

---

* **3:11** 3.11 jigéen ñiy taxawu mbooloo mi: manees na ko tekki nii it: seeni soxna.

4

Àlluway ceytaane yàq na am xel

[1] Noowug Yàlla wax na ci lu leer ne ci mujug
jamono, dina am ñu wacc yoonu ngëm wi,
di topp ay xalaat yuy fàbbee ak ay àlluway
ceytaane, [2] yu leen ay jinigalkat, ay fenkat yu
dërkiis ab xol, di naxe. [3] Ñooñu ñooy aaye ab
séy, di digle ñàkka lekk yenn ñam yu Yàlla sàkk,
ngir gëmkat ñi xam liy dëgg, man cee jariñu te di
ko sante Yàlla. [4] Ndaxte li Yàlla sàkk lépp a baax,
du lenn lees ciy aayal, ndegam kàddug cant lees
ko jariñoo. [5] Lu mu mana doon, kàddug Yàlla
akug ñaan moo koy sellal.

Lii la liggéeyu jawriñu Almasi laaj

[6] Soo dee xamal loolu bokki gëmkat ñi, yaa di
jawriñu Almasi Yeesu ju baax ju xontoo kàdduy
yoonu ngëm wi, ak àlluwa ju rafet ji nga topp
naka jekk. [7] Waaye nettali yu yittewoo lu dul
Yàlla, ak léebi jeeg ju màggat ji, bañ ko, te nga
tàggatu ci ag njullite. [8] Ndax kat tàggat aw
yaram, as njariñ a ngi ci, waaye ag njullite, ci
lépp lay jariñe, te moo moom digeb àddinay tey
ak ëllëg. [9] Kàddu gii may wax, lu wóor la te
jara gëm ba mu mat sëkk. [10] Loolu kat moo nu
tax di sonn aka góor-góorlu, ndax Yàlla jiy dund
lanu yaakaar, moom miy musal ñépp, rawatina
gëmkat ñi.

[11] Digleel loolu, te di ko jàngle. [12] Bu la
kenn xeebe sa at yu néew, waaye nanga doon
royukaayu gëmkat ñi ci wax ak jëfin, ak cofeel,
ak ngëm, ak dundin wu set. [13] Ba keroog may

dikk, saxool di jàng-biral Mbind mi, di ñaaxe aka
jàngle. [14] Bul sàggane may gi ci yaw, te di lu ñu
la baaxee ag kàddug waxyu gu ànd ak tegeb loxo,
ba la mag ñi defaloon. [15] Loolu ngay def sam xel,
mbir yooyu ngay pastéefoo ba sag yokkute bir
ñépp. [16] Sàmmal sa bopp nag, sàmm sa àlluwa,
te saxoo ko; soo ko defee, dinga mucc, musal ñi
lay déglu.

5

Ay ndigal ñeel na jëtun ñi

[1] Bul gëdd mag, waaye ñaax ko ni bu doon sa
baay. Ndaw it, def ko ni sa rakk. [2] Jigéen ju mag,
def ko ni sa yaay; jigéen ju ndaw, nga def ko ni
sab jigéen, te seen diggante set wecc.

[3] Teralal jëtun ñiy jëtun dëgg. [4] Waaye su dee
ab jëtun bu ami doom mbaa ay sët, ñooñoo wara
jëkka jéema jëfe ag ragal Yàlla ci seen biir kër,
ba delloo njukkal seen waajur, ndax loolu la Yàlla
rafetlu.

[5] Waaye kiy ab jëtun dëgg te di ku wéet,
mooy ki yaakaar Yàlla, te saxoo ay dagaan aki
ñaan, guddi ak bëccëg. [6] Ku ci nekkewul lu
moy bànneexu bakkanam nag, ndee luy dox la.
[7] Loolu ngay dénkaane, ndax ñépp mucc sikk.
[8] Ku fàggulul ay bokkam nag, rawatina waa
këram, yoonu ngëm wi la gàntal, te moo yées
ku gëmul.

[9] Limeefu jëtun ñi ndimbal ñeel, deesu ci bind
ku am lu yées juróom benn fukki at, te na di ku
masul am lu wees jenn jëkkër doŋŋ, [10] te di ku
ñu seedeel jëf ju rafet; lu mel ni yar ay gone, ak

man gan, ak teral gëmkat ñu sell ñi,* ak dimbali
ñi tollu diggante, ak di jàppoo jépp jëf ju baax.
11 Jëtun ñiy ndaw nag, génne leen ci, ndax
bu leen bëgg-bëggu bakkan sorelee ak Almasi,
dinañu namma séyaat, 12 te su boobaa mbugal
war ci ñoom, ndax worma ja ñu fecci. 13 Te itam
ca lañuy tàmme am ug jot, di taxawaalu kër ak
kër. Te duñu yem ci am ag jot rekk, waaye dañuy
làmmiñu, di dugg lu seen yoon nekkul, tey wax
lu leen warul. 14 Moo tax ma bëgg, jëtun ñiy
ndaw séyaat, ami doom, yor seen kër, ba noon
bi du am lu mu yàqe sunub der. 15 Ndax kat am
na ci xaat yenn jëtun ñu lajj, ba topp Seytaane.
16 Gëmkat bu jigéen bu ci am mbokkum jëtun
nag, na ko dimbali ba yenni mbooloo mi. Su ko
defee mbooloo mi mana dimbali ñiy jëtun dëgg.

Ay ndigal ñeel na mag ñi

17 Mag ñiy jiite mbooloo mi bu baax nag, nañu
leen yellale ag njukkal ñaari yoon, rawatina ñi
boole coonoy waare ak njàngle. 18 Ndax kat
Mbind mi nee: «Bul takkal ngise nag wuy bojj am
pepp†,» nee it: «Ku ñaq, jariñu‡.» 19 Bul déglu
tuuma ju ñu waxal magum mbooloo mi, lu moy
ci kaw kàdduy ñaari seede mbaa ñett. 20 Waaye
ñi ciy bàkkaar, tiiñal leen, ndax ñi ci des ragala
bàkkaar.
21 Maa ngi lay àrtu nag fi kanam Yàlla, ak
Almasi Yeesu, ak malaaka yi ñu tabb, ngir nga
sàmm loolu te baña jeng, mbaa nga jëfe lenn loo

---

* **5:10** 5.10 Mbaa: raxas tànki gëmkat ñu sell ñi, † **5:18** 5.18 Seetal ci *Baamtug Yoon wi* 25.4. ‡ **5:18** 5.18 Seetal ci *Luug* 10.7.

defe xejj ak seen. [22] Bul di gaawa teg loxo kenn,
ngir fal ko njiit. Bul séddu ci bàkkaari jaambur,
te yaw ci sa bopp, sàmmool dundin wu set.

[23] Te itam bul di naanati ndox mu ñuul doŋŋ,
waaye deel jëfandikoo tuuti biiñ, ndax mu baax
ci sa biir, ak yeneen xeeti wéradi yu la farala dal.

[24] Ñenn a ngi ñu seeni bàkkaar fés, te
àtteesagu leen, waaye ñenn a ngi ñu seeni
bàkkaar làqu ba tax yoon dabagu leen. [25] Naka
noonu, jëf ju baax day fés, te lu ci fésul it, du
wéye làqu.

6

Ay ndigal ñeel na jaam yi

[1] Mboolem ñi ci buumu njaam, nañu jàpp ne
seeni sang yelloo nañu gépp wegeel, ngir kàddu
gu teddadi baña tege ci turu Yàlla, ak sunu
àlluwa. [2] Jaam yi seeni sang di bokki gëmkat,
buñu yab seeni sang, ndax li ñuy bokki gëmkat,
waaye na tax ñu gënati leena jaamu, ndax seen
sang yooyu di jariñoo seenu ñaq, ay gëmkat
lañu, ay soppe lañu.

Ragal Yàlla mooy alal

Loolu nga wara jàngle, di ko dénkaane.
[3] Waaye ku ciy jàngle leneen, te toppul kàddu
yu wér yi tukkee ci sunu Sang Yeesu Almasi,
toppul àlluwa ji dëppoo akug njullite, [4] kooku, ab
xogglilukat la te xamul dara. Woppi werante ak
xuloo ci baati kese, moo ko dal, te loolu mooy jur
ñeetaane, ak ŋaayoo, aki saaga, ak ñaaw njort,
[5] ak jote yu dul jeex yu boole ay nit ñu seenum

xel mu yàqu xañ àlluway dëgg. Nit ñooñoo
mbubboo ag njullite, te def ko wutukaayu alal.
6 Teewul njullite gu ànd ak doylu, di alal ju
réy. 7 Ndax kat indaalewunu dara ci àddina, te
manunoo yóbbaale dara. 8 Kon su nu amee lu
nu lekk, ak lu nu sol, nanu ko doyloo. 9 Waaye ñi
sàkkoo barele, ñooy tàbbi ci nattub bakkan, aki
fiir, ak lu bare ciy xemmemtéef yu tekkiwul dara,
xemmemtéef yuy lore, tey suuxal seeni boroom
ci yàqule ak sànkute. 10 Ndax sopp xaalis kat
mooy reenu mboolem xeeti loraange. Am na ñuy
ŋaf-ŋafi, di ko wut, far lajj yoonu ngëm, ba teg
seen bopp tiis yu bare.

Xareb ngëm jib na

11 Yaw miy nitu Yàlla nag, dawal loolu, te topp
njub ak njullite ak ngëm ak cofeel ak muñ akug
teey. 12 Joŋanteel joŋante bu baax bi, ngir yoonu
ngëm wi, te nga ŋoy bu baax ci texeg fàww gi
ñu la woo, ba tax nga dëggal sa ngëm nu rafet
noonu nga ko dëggale woon fa kanam seede yu
bare.
13 Dama lay ñaax fi kanam Yàlla mi may
bakkan lépp luy dund, ak fi kanam Almasi Yeesu,
boroom seede su rafet sa fa kanam Poñsë Pilaat,
14 sàmmal santaane bi, te bañ koo gàkkal, bañ
koo sikkal, ba kera sunu Sang Yeesu Almasi di
feeñ,
15 te ki koy feeñal bu àppam jotee,
di ku Tedd ki wéetoo nguuram,
Buuru buur yi, Sangu sang yi.
16 Moom doŋŋ moo dul dee,
moo màkkaanoo leer gu kenn jotewul,

te mooy ki nit masula gis te tële koo gis.
Teddnga ak kàttan ñeel na ko ba fàww. Amiin.
17 Ñi barele alalu àddinay tey nag, dénk leen
ñu baña réy te baña yaakaar alal ju wóoradi, te
ñu yaakaar Yàlla mi nuy xéewale lépp, ngir nu
di ko bége. 18 Ñi barele na ñuy def lu baax, nañu
barele jëf ju baax, di joxee xol bu tàlli, yéwén te
nangoo dimbalee. 19 Noonu lañuy dajalee alal,
muy cëslaay lu dëgër ngir ëllëg, ndax ñu jot ci
dund giy dëgg.
20 Ngalla waay Timote, sàmmal li ñu la dénk!
Moytul kebetuy àddinay kese, ak werantey
diiŋatkat yu tuddoo boroom xam-xam. 21 Boobu
xam-xam la ñenn ñi topp ba lajj yoonu ngëm.
Aw yiw ñeel na leen.

Kàddug Yàlla gi
Wolof Bible 2020 revision.
La bible en wolof; revision 2020

copyright © 2010, 2020 La Mission Baptiste du Sénégal

Language: Wolof

Dialect: Regional Wolof

Translation by: La MBS

For complete copyright statement, please see http://sng.al/copyright
This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.
You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:
You include the above copyright and source information.
You do not sell this work for a profit.
You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.
Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2020-07-22

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files dated 23 Jul 2020
eb088fb7-76e3-5c5f-ab35-a0da6cd8fd40